
AFRIKA FOCUS

Vol.7, Nr.2, 1991

Tijdschrift van AFRIKA BRUG v.z.w.
Periodical of the association AFRIKA BRUG
Périodique d'AFRIKA BRUG a.s.b.l.

Stichtende organisatie:
Afrika Vereniging van de Rijksuniversiteit Gent (1985)
Founding organisation:
Africa Association of the State University of Ghent, Belgium (1985)
Organisation fondatrice:
Association Afrique de l'Université de Gand (1985)

Op het ogenblik van het in druk gaan van deze **Afrika Focus** wordt Togo beroerd door hevige straatbetogingen en door gewelddadig optreden van de ordestrejdkrachten. Het regime van president Eyadema staat onder zware druk. Om de gemoederen te bedaren heeft Eyadema opnieuw initiatieven genomen om een meerpartijensysteem in te stellen. Het artikel van **Emile van Rouveroy van Nieuwaal** geeft interessante beschouwingen over de belangrijkheid van de traditionele machtsuitoefening en de invloed ervan op de huidige politiek in Togo.

De eis tot meerpartijensysteem weerklinkt in talrijke Afrikaanse landen. "Multipar-tisme" roept vandaag bij een aantal Afrikanen wellicht evenveel verwachtingen op als "onafhankelijkheid" een dertigtal jaar geleden. Daartegenover leeft de Afrikaanse traditie nog veel sterker door dan wat velen tijdens de periode van de moderne staatsvorming in Afrika, hadden durven vermoeden. Het is alsof op veel plaatsen in Afrika de tijd is blijven stilstaan. "*Waar een Belg een uurwerk heeft, heeft een Rwandees de tijd...*" schrijft **Gerda Cammaer** in haar artikel over tijdsconcepten en het waardebeseft van tijd. Deze beelddespraak roept in bovenstaande kontekst van grote verwachtingen voor snelle ingrijpende politieke veranderingen, een nieuwe beelddespraak op: "*Waar de westerse landen een vorm van democratie bezitten, bezit Afrika de tijd...*" Kunnen d'**Hertefelt** en **Pradervand**, die door **Patrick Wymeersch** besproken worden, hierop een antwoord geven?

At the time this issue of Afrika Focus is being printed, Togo is troubled with continuous street demonstrations and severe repression by the armed forces. The regime of president Eyadema has come under heavy pressure. To ease the tension, Eyadema took new initiatives to install a multi-party system. The article of Emile van Rouveroy van Nieuwaal gives interesting views on the importance of the traditional powers and their influence on the current politics in Togo.

The demand for multi-partyism resounds in many African countries. "Multi-partyism" evokes today to many Africans probably as many expectations as "independence" did thirty years ago. On the other hand it is clear that African traditions still live much stronger than many could have presumed during the period of the formation of modern statehood in Africa. It is as if in a lot of places in Africa time stood still. "When a Belgian has a watch, a Rwandese has the time..." writes Gerda Cammaer in her article on conceptions of time and the appreciation of time. This metaphor in the above mentioned context of high expectations for fast radical political changes, suggests yet another metaphor: "Where the western countries have a form of democracy, Africa has the time..." Can d'Hertefeldt and Pradervand, who are reviewed by Patrick Wymeersch, answer this?

Au moment même où ce numéro d'Afrika Focus est sous presse, le Togo est secoué par des manifestations de rue et par l'intervention violente des forces de l'ordre. En effet, le régime du président Eyadema est sous grande pression. Afin de calmer les esprits, celui-ci a repris des initiatives en vue d'établir un système de multipartisme. L'article d'Emile van Rouveroy van Nieuwaal donne des considérations intéressantes sur l'importance de l'exercice du pouvoir traditionnel et son impact sur la politique actuelle togolaise.

L'exigence du multipartisme résonne dans beaucoup de pays africains. D'une part, le "multipartisme" éveille chez certains Africains autant d'espérances que l'"indépendance" il y a trente ans. D'autre part, les traditions africaines sont plus que jamais vivaces que d'aucuns ont osé soupçonner lors de la formation moderne des états africains. C'est comme si dans de nombreuses régions africaines le temps s'est arrêté. "Quand un Belge a une montre, un Rwandais a du temps..." écrit Gerda Cammaer dans son article sur la conception et la notion du temps. Dans le contexte actuel des changements politiques radicaux qui nourrit l'espérance de nombreux Africains, cette métaphore en engendre une autre: "Quand les pays occidentaux possèdent une forme de démocratie, l'Afrique possède le temps..." d'Hertefeldt et Pradervand, dont les ouvrages ont été recensés par Patrick Wymeersch, peuvent-ils donner une réponse?

Dirk Beke